

Valsts vides
dienests

Dalīti vāktu atkritumu klasifikācija

tiešsaistes seminārā par
atkritumu un to pārvadājumu uzskaites kārtību

Rīgā, 2021. gada 15. aprīlī

Valsts vides dienesta
Vides resursu pārvaldības departamenta
Atkritumu pārvaldības daļas vadošā eksperte
Dace Jansone-Vēvere

Valsts vides
dienests

Saīsinājumi

DRN – dabas resursu nodoklis

EEI – elektriskās un elektroniskās iekārtas

IEP – izlietotais iepakojums (t.sk. vienreiz lietojamie galda trauki un piederumi)

NTL – nolietoti transportlīdzekļi

RAS – ražotāju paplašinātās atbildības sistēma

VKP – videi kaitīgas preces

VVD – Valsts vides dienests

Valsts vides
dienests

Normatīvais regulējums un piemēri

Atkritumu apsaimniekošanas likums - [hipersaite](#)

Atkritumu klasifikators - [hipersaite](#)

Komisijas paziņojums – **Tehniski norādījumi par atkritumu klasificēšanu (2018/C 124/01)** – [hipersaite](#)

Citu valstu vadlīnijas -

Skotijas vides aizsardzības aģentūras (SEPA) vadlīnijas – [hipersaite](#)

Lielbritānijas 2006.gada vadlīnijas - [hipersaite](#)

Valsts vides
dienests

Dalīti vāktu atkritumu klasificēšana

atkritumu dalītā savākšana — atkritumu savākšana, atsevišķi nodalot atkritumus pēc to veida un īpašībām, lai veicinātu atkritumu sagatavošanu reģenerācijai vai apglabāšanai, kā arī reģenerāciju vai apglabāšanu

šādu atkritumu klasificēšanai ir jābūt precīzai jau pirmajā atkritumu savākšanas / klasificēšanas posmā

Valsts vides
dienests

Atkritumu klases noteikšanas hierarhiskā secība

A.

- No 01. līdz 12. un no 17. līdz 20.
- *Ar atkritumu avotu saistītās nodaļas*

B.

- No 13. līdz 15.
- *Ar atkritumu veidu saistītās nodaļas*

C.

- 16
- *Nodaļa atkritumiem, kas citur sarakstā nav norādīti*

Valsts vides
dienests

Dalīti vāktu atkritumu klasificēšana

Piemērs – 200102 Stikls

Piemērs – jāpārlicinās vai uz atkritumiem attiecas konkrētās **nodaļas nosaukums** (būtiska – izcelsme, avots);

Nodaļa: 20 Sadzīvē radušies atkritumi (mājsaimniecību atkritumi un tiem līdzīgi tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu un iestāžu atkritumi), arī atsevišķi savāktie atkritumu veidi

Grupa: 2001 Atsevišķi savāktie atkritumu veidi (izņemot 1501 grupu)

Klase: 200102 Stikls

- Atkritumiem jābūt mājsaimniecību atkritumiem vai tiem līdzīgiem;
- Tiem jābūt savāktiem atsevišķi (lai būtu 2001 grupas tvērumā);
- Jābūt no stikla;
- Bet tie **nedrīkst būt stikla iepakojums**, jo iepakojums no 2001 grupas izslēgts un uz to jāattiecina 15 nodaļas ieraksts.

Valsts vides
dienests

Dalīti vāktu atkritumu klasificēšanas tipiskākās kļūdas

- Netiek ņemta vērā atkritumu izcelsme, piemēram – **alumīnija kastroļi** klasificēti ar 17 nodaļas (**Būvniecības** un būvju nojaukšanas atkritumi (tai skaitā no piesārņotām vietām izrakta augsne) kodu – **170402** Alumīnijs, nevis **200140** *sadzīvē radušies metāli*.
- Bīstami atkritumi tiek klasificēti kā nebīstami, piemēram – bīstamais iepakojums – 150110*/ 11* tiek klasificēts **kā nebīstams**.
- Pēc bīstamu atkritumu apstrādes pazūd bīstamība, piemēram – apstrādājot 200135* izejošā plūsmā – 191202, 191204, 191205, 191212, kur bīstamās komponentes?
- EEI apstrādē iegūtie vadi tiek klasificēti kā **170411** Kabeļi, nevis **160216/15***
- Norāda, ka savāc 2001 grupas atkritumus, pēc kuru šķirošanas tiek atšķirts iepakojums, lai gan **2001 grupas atkritumi nesatur iepakojumu**.

Valsts vides
dienests

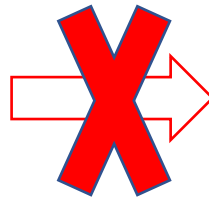
Nekorekta klasificēšana, piemērs

1)

Praksē konstatēta situācija, ka pēc atkritumu šķirošanas, atkritumi klasificēti ar 191204 klases kodu, un pēc tam šie atkritumi pārklassificēti par iepakojumu, lai attiecinātu uz RAS.

Pēc šķirošanas
iegūtie atkritumi
klasificēti -

191204
Plastmasa un gumija

150102
Plastmasas iepakojums

Vai

2)

Īslaicīgi uzglabāts pie viena apsaimniekotāja un tad tiek sūtīts reģenerācijai citam apsaimniekotājam, bet galamērķī šo atkritumu *izlemj pieņemt* ar citu grupas kodu, piemēram, elektronika 1602 - 2001, vai papīrs 150101 un 200101

Kodu nevar mainīt bez piemērotas darbības
Reģistrē ienākošo ar tādu, ar kādu nosūtīts

Valsts vides
dienests

Nekorekti klasificēta koda maiņa, piemērs

1)

Pieņemto atkritumu pāršķirošana – R12 darbība:

Ienākošais: 200136

Pēc R12B (šķirošana) – 160214 (saprot, ka nav mājsaimniecību EEI, bet industriālais).

2)

Pieņemto atkritumu novērtēšanas akts

Ienākošais: 200136

Sastāda iekšēju aktu, kur norādīts, ka faktiskajā pārbaudē konstatēts, ka saņemtie atkritumi neatbilst piemērotajai klasei (200136), bet gan – 160214.

Bez pamatojuma – pārklasificēt nedrīkst

Pirms darījuma vienoties par klasifikāciju

Valsts vides
dienests

Atļauju precizēšana

1.

Atkritumu apsaimniekotājs pārskata ienākošās / izejošās atkritumu plūsmas, atkritumu klases kodus

2.

Iesniedz iesniegumu VVD ar precizētām plūsmām, kas tiek atspoguļotas 21. tabulā

3.1

Ja netiek mainīti ienākošo atkritumu plūsmu apjomi, tad VVD pieņem **lēmumu par atļaujas grozījumiem**

3.2.

Ja tiek mainīti ienākošo atkritumu plūsmu apjomi, tad VVD **pārskata atļauju**

Valsts vides
dienests

RAS ietvaros apsaimniekojamo (dalīti vākto) atkritumu klasificēšana

DRN OBJEKTI, KURUS APSAIMNIEKOJOT VAR NEMAKSĀT DRN

IEP

150101
150102
150103
150104
150107

+

VKP

160601*
160602*
160604
160605
160103
160107*
1302** +

EEI

200121*
200123*
200135*
200136
1602

+

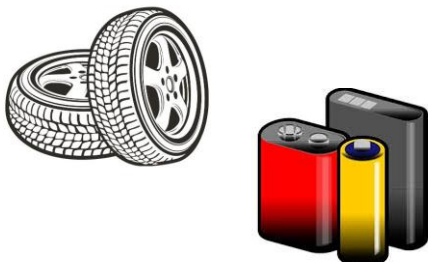
NTL

160104*
160106
+

+ saistītie un apstrādes rezultātā iegūtie atkritumi

VKP

- SMĒREĻĻAS
- EĻĻAS FILTRI
- RIEPAS
- BATERIJAS UN AKUMULATORI (4 kategorijas)

MK noteikumi Nr.64

EEI

- ELEKTRISKĀS UN ELEKTRONISKĀS IEKĀRTAS (6 kategorijas)

IEP

MK noteikumi Nr.480

- IEPAKOJUMS
- VIENREIZ LIETOJAMIE GALDA TRAUKI UN PIEDERUMI (izņemot plastmasas)

NTL

MK noteikumi Nr.361

- VIEGLIE AUTOMOBILI (līdz 9 sēdv.)
- KRAVAS AUTOMOBILI (līdz 3.5 t)
- TRICIKLI, KVADRACIKLI

Valsts vides
dienests

Ierakojuma klasificēšana

Dalīti vāktam ierakojumam jāpiešķir 1501 grupas kods!

150101

Papīra un kartona
ierakojums

150102

Plastmasas
ierakojums

150103

Koka
ierakojums

150104

Metāla
ierakojums

150107

Stikla
ierakojums

150106

jauktais ierakojums

150109

Auduma ierakojums

150110*

Bīstamais ierakojums

150111*

Bīstamais metāla ierakojums

1501 grupas atkritumi var saturēt nelielu daļu citu atkritumu

Nepiešķir 2001 grupas kodu, jo šajā nodaļā jau pateikts –
izņemot 1501 grupu!

Valsts vides
dienests

JUKTU IEPAKOJUMU KLASIFICĒŠANA

Ienākošā plūsma

150106²

jauktais iepakojums

²pieņemot, ka nesatur
bīstamo iepakojumu un
stikla iepakojumu

200301³

Nešķiroti sadzīves atkritumi

³ var saturēt stikla
iekpojumu - 150107

Izejošā plūsma

150101

Papīra un kartona iepakojums

150102

Plastmasas iepakojums

150103

Koka iepakojums

150104

Metāla iepakojums

191201

Papīrs un kartons

191204

Plastmasa un gumija

191207

Koksne (*nebīstama*)

191202 / 03

Metāls (*melns /
krāsainais*)

191212 Atkritumu mehāniskās apstrādes atkritumi

Šķirošana (R12B)

Nederīgs, apglabāšanai

Attiecināms uz RAS

Neattiecināms uz RAS

Valsts vides
dienests

PIEMĒRS

Ienākošā plūsma - iepakojums ar minimāliem piejaukumiem, piemēram,
150101 Papīra un kartona iepakojums

Šķirojam

Nešķirojam

1912 grupas atkritumi

150101 Papīra un kartona
iekpojums

Ja izskatās, ka ienākošā plūsma - 150101 nesatur piejaukumus, tad var nepāršķirot un nodot pārstrādei, bet, ja nepieciešams pāršķirot, tad piejaukumus, kas **nav** iepakojums – klasificē ar **1912** grupas kodu.

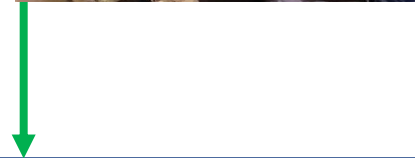
Valsts vides dienests

Ienākošā plūsma -

150101 Papīra un kartona iepakojums

150101 Papīra un kartona iepakojums

191201 Papīrs un kartons
(grāmatas, laikraksti, žurnāli, biroja papīrs,
utt.)

Valsts vides
dienests

Dalīti vākti sadzīves atkritumi – nesatur iepakojumu, nav attiecināmi uz RAS:

200101

Papīrs un kartons

Makulatūra – avīzes,
žurnāli; priekšmeti no
papīra, kartona,
piemēram - *skrāpele*
(kaķiem), utml.

200139

Plastmasa

Plastmasas priekšmeti -
lejkannas, puķpodi,
spaiņi, utml.

200138

Koksne (*nebīstama*)

Koka priekšmeti –
krēsli, galdi, gaļas
dēļīši, utml.

200140

Metāli

Metāla priekšmeti –
kastroļi, kausi,
bļodas, karotes, utml.

200102

Stikls

Stikla priekšmeti – vāzes,
galdu stikla virsmas,
stikla trauki, utml.

Valsts vides
dienests

200140 – sadzīvē radušies metāla atkritumi

NAV - iepakojums

NAV – metāls no eļļas
filtriem, riepām, utt

NAV – metāls no EEI

NAV – NTL vraks

200140
Metāli

Metāla priekšmeti –
kastroļi, kausi,
bļodas, karotes, utml.

Valsts vides
dienests

Jaukta iepakojuma klasificēšana, piemērs

Pēc šķirošanas (150106):

150101
Papīra un kartona iepakojums

191201
Papīrs un kartons

150102
Plastmasas iepakojums

191204
Plastmasa un gumija

150103
Koka iepakojums

191207
Koksne (*nebīstama*)

150104
Metāla iepakojums

191202 / 03
Metāls (*melnais /
krāsainais*)

Valsts vides
dienests

EEI KLASIFICĒŠANA

savāktu EEI klasificēšana (pirms apstrādes)

**EEI nedrīkst nodot
kopā ar citiem
atkritumu veidiem!**

**Nevar klasificēt kā
200140 (metāli)**

Dalīti vāktu EEI atkritumu (neizjauktā veidā) klasificēšana:	Temperatūras maiņas iekārtas	Ekrāni, monitori >100 cm2	Spuldzes	Liela izmēra iekārtas	Maza izmēra iekārtas	Mazas IT un telekomunik. iekārtas
Kategorija:	1	2	3	4	5	6
mājsaimniecību atkritumi, bīstami	200123*	200135*	200121*	200135*	200135*	200135*
mājsaimniecību atkritumi, nebīstami	x	x	200136-LED	200136	200136	200136
komerciālie atkritumi, bīstami	160211*	160213*	x	160213*	160213*	160213*
komerciālie atkritumi, nebīstami	x	x	x	160214	160214	160214

Valsts vides
dienests

EEI KLASIFICĒŠANA

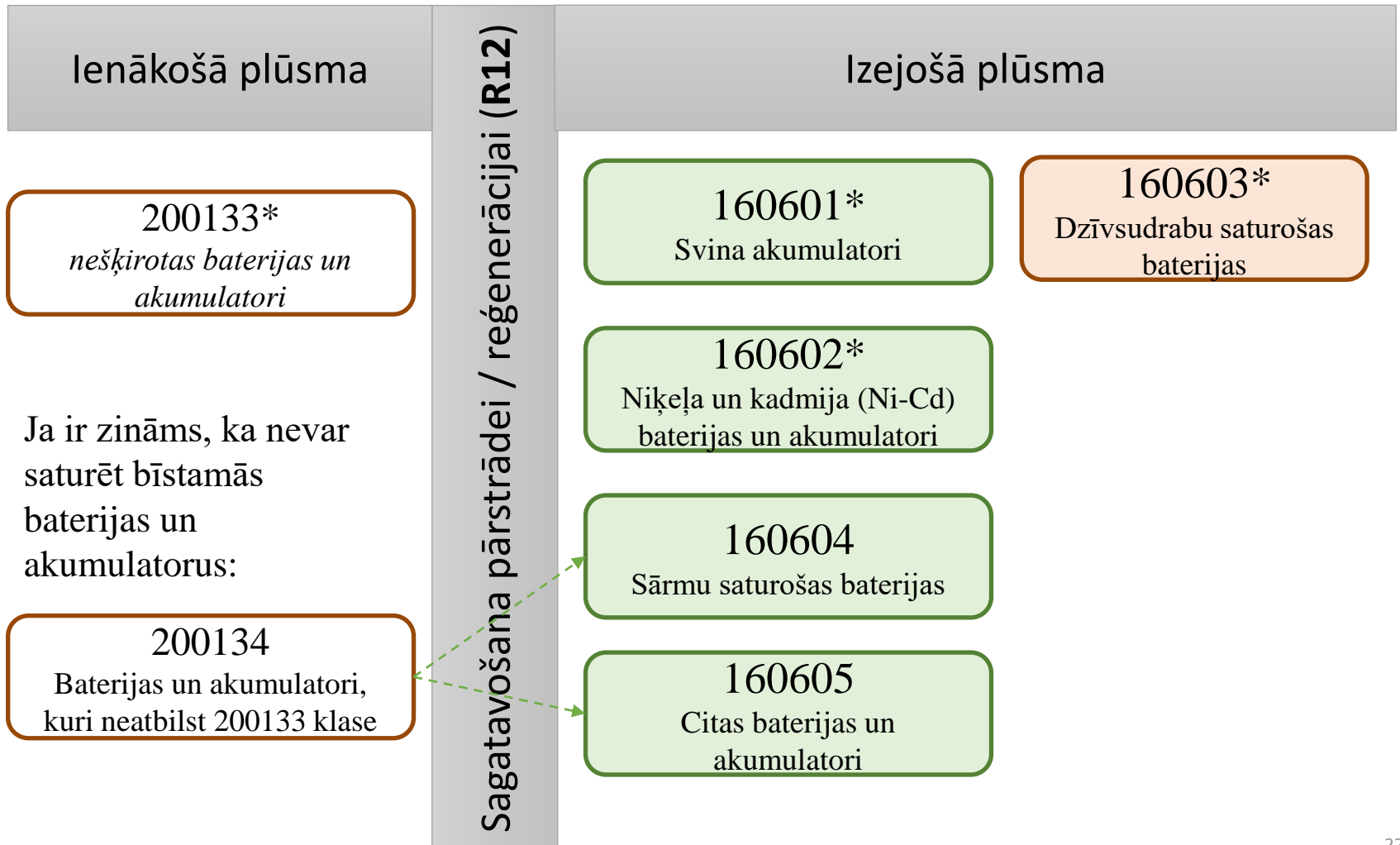
EEI apstrādē iegūtu komponentu klasificēšana

lenākošā plūsma		Demontāža:	
EEI atkritumi nedalītā veidā: 200121* 200123* 200135* 200136 <i>160210* (PCB)</i> 160211* <i>160212* (Azbestu)</i> 160213* 160214	Sagatavošana pārstrādei / regenerācijai (R12)	1406* <i>Aukstumnesēji uc</i>	191204 <i>Plastmasa</i>
		0803* Tonera kasetnes (tipogrāfiju iekārtām)	191205 <i>Stikls</i>
		160209* PHB vai PHT komponentes	191206*/07 <i>Koksne</i>
		160215* <i>Bīstamas detaļas</i>	170411 <i>Kabeļi (būvniecības kods)</i>
		160216 <i>Nebīstamas detaļas</i>	1606 <i>Baterijas un akumulatori – attiecināmi uz VKP sistēmu</i>
		191202 / 03 Metāls (melns / krāsains)	
		191211*/12 <i>Apstrādes atkritumi</i>	

Valsts vides
dienests

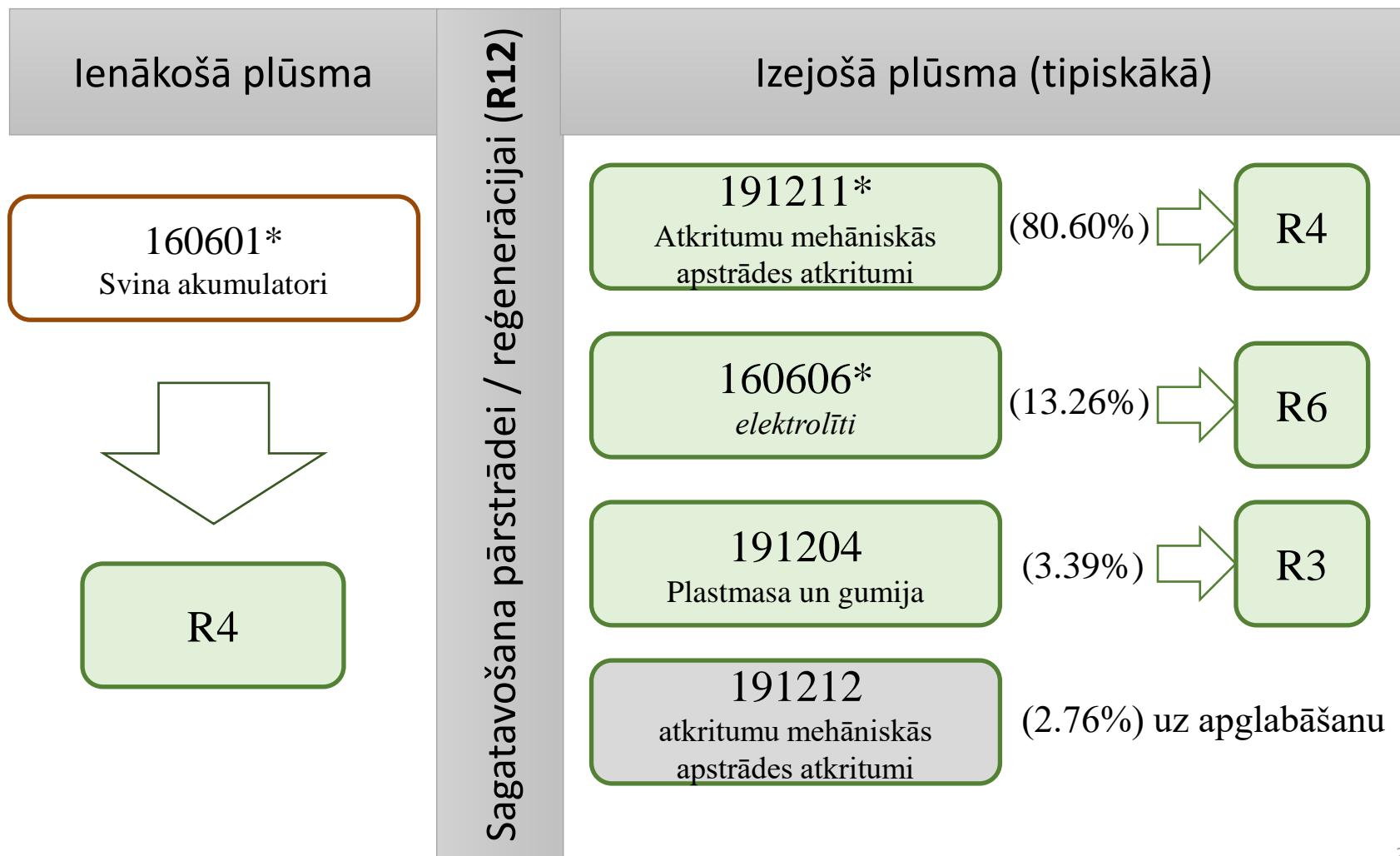
VKP KLASIFICĒŠANA baterijas un akumulatori

Valsts vides
dienests

VKP KLASIFICĒŠANA svina akumulatori

Valsts vides
dienests

VKP KLASIFICĒŠANA smēreļlas

Ienākošā plūsma	Sagatavošana pārstrādei / reģenerācijai (R12)	Izejošā plūsma (tipiskākā)	
<p data-bbox="146 565 643 715">1302** + 4 Dažādas smēreļlas</p> <p data-bbox="166 743 614 1136">⁴klasificējami kā bīstamie atkritumi - 120106, 120107, 120110, 120119, 130101, 130104, 130105, 130109, 130110, 130111, 130112, 130113, 130204, 130205, 130206, 130207, 130208</p>		<p data-bbox="852 529 1344 679">130506* Eļļas un ūdens atdalīšanas iekārtu naftas produkti</p> <p data-bbox="852 729 1344 879">130507* Eļļains ūdens no eļļas un ūdens atdalīšanas iekārtām</p>	<p data-bbox="1377 529 1827 679">130502* <i>nogulsnes</i></p>
		<p data-bbox="852 951 1418 1100">130205* Nehlorētas minerālās motoreļļas, pārnesumu eļļas un smēreļlas</p> <p data-bbox="852 1136 1418 1286">130208* Citas motoreļļas, pārnesumu eļļas un smēreļlas</p>	<p data-bbox="1427 1036 1881 1129">Eļļas, ko biežāk pārstrādā bez iepriekšējas apstrādes (R1, R9)</p>

Valsts vides
dienests

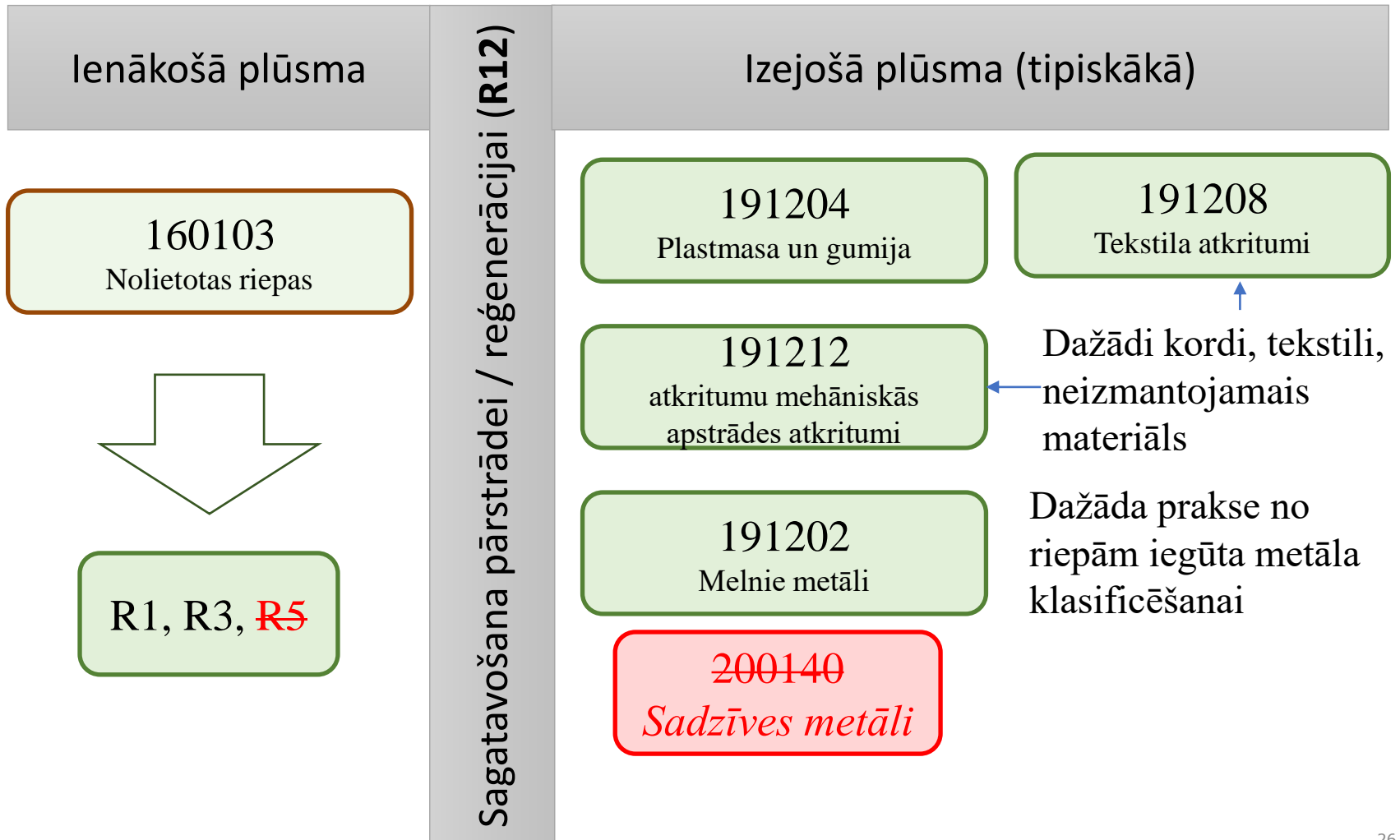
VKP KLASIFICĒŠANA eļļas filtri

Ienākošā plūsma	Sagatavošana pārstrādei / regenerācijai (R12)	Izejošā plūsma (tipiskākā)		
160107* Eļļas filtri		130506* Eļļas un ūdens atdalīšanas iekārtu naftas produkti	Vai – 130208*	
		130507* Eļļains ūdens no eļļas un ūdens atdalīšanas iekārtām		130502* <i>nogulsnes</i>
		160117/ 191202 Melnie metāli		Dažāda prakse no filtriem iegūta metāla klasificēšanai
		150202* Absorbenti, filtru materiāli		200140 <i>Sadzīves metāli</i>

Valsts vides
dienests

VKP KLASIFICĒŠANA riepas

Valsts vides
dienests

NTL KLASIFICĒŠANA – (1) bīstamo komponenšu atdalīšana:

Ienākošā plūsma	Sagatavošana pārstrādei / regenerācijai (R12)	Bīstamo komponenšu atdalīšana:	
<p data-bbox="148 568 643 715">160104* Nolietoti transportlīdzekļi</p> <p data-bbox="197 743 595 891">200140 <i>Sadzīves metāli</i></p>		<p data-bbox="861 534 1335 644">130205*/06*/08* <i>Izlietotas eļļas</i></p> <p data-bbox="861 662 1335 772">130701*/02* <i>Degvielas</i></p> <p data-bbox="861 786 1335 896">140601* <i>Aukstumāģents</i></p> <p data-bbox="861 911 1335 1021">160113* Bremžu šķidrums</p> <p data-bbox="861 1035 1335 1145">160114*/15 Antifrīzs</p>	<p data-bbox="1358 534 1837 644">160107* Eļļas filtri</p> <p data-bbox="1358 662 1837 772">160108* <i>Dzīvsudrabu saturoši k.</i></p> <p data-bbox="1358 786 1837 896">160110* <i>Eksplozīvas detaļas.</i></p> <p data-bbox="1358 911 1837 1021">160109* Daļas, kas satur PCB</p>

Valsts vides
dienests

NTL KLASIFICĒŠANA – (2) demontāža:

Ienākošā plūsma	Sagatavošana pārstrādei / regenerācijai (R12)	Demontāža:	
<p>160104* Nolietoti transportlīdzekļi</p>		<p>160601* Svina akumulatori</p> <p>160504*/05 Amortizators</p> <p>160803/07* Katalizatori</p> <p>160103 Nolietotas riepas</p> <p>160111*/12 <i>Bremžu kluči</i></p> <p>160106 Attīrīts vraks</p>	<p>160116 Sašķidrinātās gāzes tvertnes</p> <p>160117 Melnie metāli</p> <p>160118 Krāsainie metāli</p> <p>160119 Plastmasa</p> <p>160120 Stikls</p> <p>160121*/22 <i>Citas detaļas</i></p>

Valsts vides
dienests

NTL KLASIFICĒŠANA – (3) presēšana/ smalcināšana:

Ienākošā plūsma	Sagatavošana pārstrādei / reģenerācijai (R12)	Presēšana, smalcināšana:
<p data-bbox="156 511 649 753">160106 Automašīnu vraki, kuri nesatur šķidrumus un citus bīstamus komponentus</p> <p data-bbox="197 765 595 915">200140 <i>Sadzīves metāli</i></p>		<p data-bbox="852 529 1325 644">191001 <i>Dzelzs un tērauda atkritumi</i></p> <p data-bbox="852 658 1325 772">191002 <i>Krāsaino metālu atkritumi</i></p> <p data-bbox="852 786 1325 901">191004 <i>Vieglā, putekļveida frakcija</i></p> <p data-bbox="852 915 1325 1022">191006 Citas frakcijas</p>

Valsts vides
dienests

Atkritumu plūsmas attiecināšana uz VKP vai NTL RAS – atkritumu izcelsme

ATKRITUMU IZCELSME?

VKP RAS
atbildībā

Auto serviss

Rezerves daļu nomaiņa

NTL RAS
atbildībā

NTL apstrādes vieta

Komponentes, kas
saņemtas kopā ar NTL

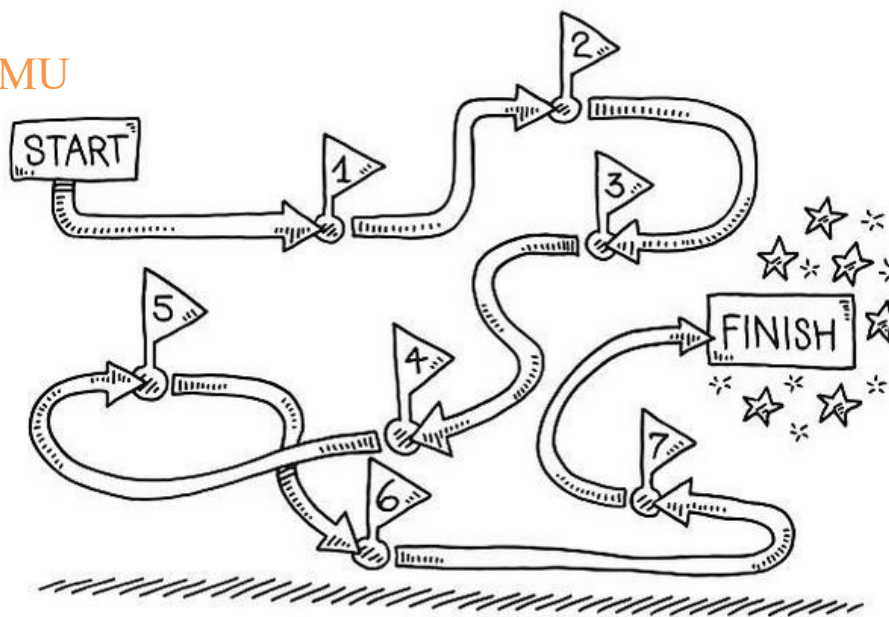
Valsts vides
dienests

RAS pienākumi:

PILNA ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS CIKLA NODROŠINĀŠANA/

savākt Latvijas teritorijā no tiešiem atkritumu radītājiem un visu savākto apjomu nodod pārstrādei/ reģenerācijai, uzņemas atbildību par pārstrādes mērķu izpildi

TIEŠIE ATKRITUMU
RADĪTĀJI

ATKRITUMU
BEIGU
STATUSS

ATKRITUMU PLŪSMAS IZSEKOŠANA (A-Z)

Valsts vides
dienests

Pārstrādes un reģenerācijas mērķi, piemērs

Videi kaitīgas preces – elektriskās un elektroniskās iekārtas atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijām un marķēšanas prasībām un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasībām un kārtību ⁴	Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu pieņemšanas vai <u>savākšanas</u> apjomi līdz 31. decembrim (%) attiecībā pret attiecīgajā gadā realizēto vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai ievesto un izmantoto elektrisko un elektronisko iekārtu apjomu		Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apjomi, kas <u>sagatavoti atkārtotai izmantošanai vai pārstrādāti</u> līdz 31. decembrim (%), attiecībā pret attiecīgajā gadā pieņemto vai savākto (pārstrādes iekārtā nogādāto) elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apjomu	Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu <u>reģenerētie</u> (tajā skaitā atkārtotai izmantošanai sagatavotie un pārstrādātie) apjomi līdz 31. decembrim (%) attiecībā pret attiecīgajā gadā pieņemto vai savākto (pārstrādes iekārtā nogādāto) elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apjomu
	līdz 2021. gada 30. jūnijam	no 2021. gada 1. jūlija		
1. kategorija. Temperatūras maiņas iekārtas	40,5	65	80	85
2. kategorija. Ekrāni, monitori un iekārtas ar ekrānu, kura virsmas laukums ir lielāks nekā 100 cm ²	40,5	65	70	80
3. kategorija. Spuldzes	40,5	65	80	–

- Savācamais apjoms 2022.gadā 65% no tirgū novietotā apjoma. Piemērs – ražotājs laiž tirgū 154 kg 1.kategorijas EEI, RAS jāsavāc – 100 kg.
- Pārstrāde ne mazāk kā 80% jeb 80 kg (piemērs) no savāktā apjoma.
- Reģenerācija (sadedzināšana) var būt 5% - 20% no savāktā apjoma. *Nav obligāta, ja 85% pārstrādā.*
- Atlikušo apjomu – ne vairāk kā 15% var apglabāt.

